Kvinnor Svenska kyrkan

Kvinnoglöd

Nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan Nr 1 2020

- Vi är medskapare av det gudomliga i världen

Marianna Agetorp. Foto: Pernilla Norrman

Marianna Agetorp, först ut i Kvinnoglöds tema för året, Kvinnors skap-ande, lever i sitt skapande varje dag.

– Varje skapande människa är medskapare av det gudomliga som finns i världen. Gud som stiger ner i varje människa. Andligheten är inte skild från det jag gör, om jag målar, gräver, gör något med mina händer, säger Marianna Agetorp, allkonstnär på Stensjöäng i Småland.

– Varje dag behöver jag stanna upp och känna efter, hitta min andliga lodlinje.

– Människans enda fråga är: Vem är jag? Jag gräver ut mitt liv. Skriver ut mina tankar, låter dem kondenseras i dikter. När jag dör ska det ha kondenserats så mycket att det bara finns en enda dikt kvar. sid 3

Berörande möten i Jerusalem

I november gjorde åtta kvinnor från Sverige en resa till Jerusalem för att träffa kristna kvinnor som bor och verkar där. Det blev många berörande möten som gav svenskorna en bild av hur engagemang och framtidstro kan ge konkreta resultat i arbetet att bygga en rättvisare framtid. Här i ett land som har så många utmaningar att möta.

Kvinnorna fick veta en del om hur det är att leva och hitta sin inkomst i städerna och byarna på Västbanken. Hur det är att tvingas kämpa varje dag för att kunna stanna kvar i landet där man hör hemma. Sid 4

Mer i detta nummer:

Fler kvinnor gifts bort efter torka Sid 2

Betty Posse – en skapande 1800-talskvinna Sid 4

Ett nätverk som vill växa Sid 4

Kvinnor skriver till president Trump

Kvinnor i Svenska kyrkan i Västerås stift har skrivit ett brev till president Trump.

De uttrycker sin smärta över att president Trump uppmanat Greta Thunberg att syssla med något annat än som aktivist i klimatfrågan. De menar att presidenten fråntar Greta och andra ungdomar deras demokratiska rätt att agera i en mänskligt angelägen fråga.

Vår plats på jorden – Vårdnäs i maj

Under Våreld i samband med årsmötet kommer vi att ägna oss åt eget skapande – vi får skriva våra egna hakudikter. Vi låter oss inspireras av varandra och av Kerstin Bergmans bildspel *Moder Jord.*

Vi får möta Eva Katarina Agestam och tala om klimatångest eller hopp. Vi får höra hur prästen Thomas Kennedy arbetar marknära med att stärka fattiga kvinnors situation i Indien. Och mycket annat. Det blir förstås även musik och helig dans.

Alla medlemmar är välkomna till Våreld den 8-10 maj på Vårdnäs stiftsgård utanför Linköping.

Tema för nästa nr: Kvinnors skap-ande

andlighet – engagemang – gemenskap – kvinnokraft

Gamla och unga har sina gåvor

Krönika

Jag har alltid beundrat henne och hon har varit min förebild sedan jag var mycket ung: Brita-Kajsa från Storsele. Hon föddes 1816 och när hon var i 80-årsåldern skapade hon det som hon sedan blev ihågkommen för – Anundsjösömmen som blev Ångermanlands landskapssöm.

Det har alltid tröstat mig att man hela livet får vara Guds medskapare och att Gud använder oss i alla åldrar.

Barnen fick trä nålen

Brita-Kajsa gick ut och tittade på blommorna och så sydde hon det hon sett på sitt vis. På slutet såg hon inte så bra, då bjöd hon in byns barn och ungdomar som innan de fick saft och bullar, fick trä tråd på nålar så att hon sedan hade ett lager.

På många av hennes dukar finns bokstäverna ÄRTHG. Det betyder ÄRan TillHör Gud. Hon födde elva barn och bodde isolerat i Ångermanlands inland men hon skapade med Guds hjälp något vackert för eftervärlden.

Brita-Kajsas broderi

I höstas skrev Per Harling på Facebook några verser som sedan också tonsattes, om fenomenet Greta Thunberg. Han liknade henne vid en sjungande fågel:

”Hon sjöng om jordens utsatthet sin spröda sång med kraft till synes med stor maktlöshet och ändå med sån makt, för barn förstod och stämde in i fågelns melodi. När en blir två, blir tre, blir fler så formas detta vi. Av många stämmor överallt en stor och mäktig kör, som sjunger starkt och högt den sång som trotsar, stör, berör. O, må vi lyssna, sjunga med och göra allt vi kan för jordens framtid här och nu för fågelns sång är sann.”

Det som är svagt och till synes maktlöst kan bli till en stark, mäktig rörelse. När vi skapar tillsammans händer något.

Om man är gammal eller ung har ingen betydelse. Alla får vi använda våra gåvor och vara Guds medskapare på olika sätt.

Gunilla Åkesson
Ordförande i KviSk

Bok om andlighet i norr

Tuulikki Koivonen Bylund, som gjort kyrkohistoria som präst, domprost och biskop, har skrivit den inledande texten i boken *Kvinnor och andlighet i norr*. Koivonen Bylunds text är nog för att väcka intresse för fortsättningen.

Samisk kvinna fick gehör

Så som berättelserna om samekvinnorna Margareta och Maria, och deras betydelse för andligheten i vår norra landsända. Samerna har sällan fått den uppmärksamhet de förtjänar, som urinvånare i vårt land. Att en samisk kvinna fick gehör hos makten redan på 1300-talet förtjänar sannerligen att uppmärksammas. Margareta är ”den samekvinna som år 1389 förmådde självaste unionsdrottningen att stötta missionen i Lappmarken”, skriver Björn Tjällén.

Margareta vandrade genom skogar och väglöst land för att komma i kontakt med sådana som kunde medverka till och stödja denna mission. Författaren lyfter fram de omständigheter som förklarar hur det kunde ske – både kyrkopolitik och fromhetsliv spelade roll.

– Jag skall komma ihåg den fattiga Maria så länge jag lever, skrev lappmarksprosten Lars Levi Laestadius. Och tack vare Laestadius berättelse har vi fått vetskap om Lappflickan Maria – Milla Clementsdotter från Åsele. Om detta berättar Lilly-Anne Östtveit Elgvin. Mötet mellan Maria och Lars Levi ägde rum i januari 1844.

I mötet med Maria fick Laestadius en försmak av himmelens glädje, en upplevelse så djup att den förändrade både honom och hans sätt att predika därefter.

Boken innehåller nio kapitel, alla läsvärda. *Inger Boman, Luleå stiftsgrupp*

Läs hela recensionen på KviSks hemsida
Kvinnor och andlighet i norr Historiska och litterära perspektiv. Daniel Lindmark och Jan Samuelson (red) Artos 2018

Fler flickor gifts bort efter torka

Klimatförändringar ökar könsbaserat våld, enligt en tvåårig undersökning som den Internationella naturvårdsunionen IUCN har genomfört.

Till könsbaserat våld räknas våld I nära relationer, sexuella övergrepp, våldtäkter, påtvingad prostituiton, påtvingade äktenskap och barnäktenskap och annat utnyttjande av kvinnor.

Inte bara utsätts kvinnliga miljöaktivister för exempelvis våldtäkter. I samhällen som drabbas av torka, översvämningar och stormar utsätts fler kvinnor och flickor. Omkring tolv miljoner fler unga flickor uppskattas bli bortgifta I områden som drabbats av naturkatastrofer, och den sexuella traffickingen ökar med 20 – 30 procent.

En slutsats är att regeringar behöver lägga in åtgärder mot kvinnoförtryck I sina klimatåtgärdsplaner.

En länk till artikeln publicerad i den brittiska dagstidningen The Guardian, kan du få från Kvinnoglöds redaktör.

Kvinnoglöd nr 1/2020 Årgång 10. Kvinnoglöd är ett nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan KviSk och ges ut 4 ggr/år, även på hemsidan www.kvinnorisvenskakyrkan.se. Nyhetsbrevet trycks på miljövänligt papper hos Silanders Grafiska AB i Göteborg.
Manusstopp för nästa nummer: Fredagen den 15 maj 2020
Ansvarig utgivare: Gunilla Åkesson. Redaktör: Elisabeth Enger. *Redaktionsråd:* Gunilla Bäckström, Luleå stiftsgrupp, Marianne Staaf-Gälldin, Härnösands stiftsgrupp, Bulle Davidsson, Linköpings stiftsgrupp, Ragnhild Greek, Stockholms stiftsgrupp
Redaktionsadress: Elisabeth Enger, Låbyn Hagen 501, 662 91 Åmål. Bidrag kan även mejlas till eenger.hagen@gmail.com

– Jag gräver ut mitt liv med yxa, spade, hacka och penna

– Att vara människa är att skapa, för att stå upp, stå ut, Marianna ser allas våra liv som skapande. Men vi människor skapar på olika sätt, vi inte bara målar, skriver, spelar musik; vi föder barn, lagar mat, stickar, hugger ved. Allt är skapande, och vi skapar för att stå upp, stå ut. Det är att vara människa.

– Visst är det lidandet som driver oss framåt. Vi behöver komma ihåg att vara tacksamma för livets örfilar som får oss att stanna upp, tänka efter: Det finns något jag behöver lära mig!

Marianna Agetorp i sin skog, en plats för andliga upplevelser. Foto: James Wang

Brottning med arvssynden

Redan under uppväxten i sin stora ursprungsfamilj har Marianne vetat att hon hade en förmoder som dödade sitt barn. En familj präglad av en gammalkyrklig, fundamentalistisk tradition och tron på en sträng och hämnande Gud, och att arvssynden är verklig. Under livet har Marianna brottats med sina förfäders/förmödrars skam och skuld, och har burit den som sin tyngsta börda.

> Skogens katedral har Marianna Agetorp och hennes man skapat som en plats för meditation och stillhet, dans, musik och konst.

Hennes stora initiering

De sju syskonen var oerhört viktiga för varandra. När Marianna var 15 år dog hennes storasyster i en bilolycka. Det blev hennes stora initiering i ensamhet, vuxenskap och att klara sig själv.

– Kanske var det då författaren föddes i mig. Att skriva är mitt liv, skriver Marianna på sin hemsida där hon presenterar sitt största bokprojekt, boken om sitt eget liv.

– Den kanske allra mest handlar om hur jag försonats med mitt öde och lärt mig att älska mitt liv.

Priviligierad

Genklang - din skugga står ännu lutad mot mig, heter den självbiografiska boken som nu nästan är färdig. Marianna försöker nu finansiera en egen utgivning.

Marianna ser sig som priviligierad som kunnat tillåta sig att inte bara ”prova på”, inte bara gå kurser i att måla eller skriva som ett fritidsgöra vid sidan av ett försörjningsjobb. Hon har givit ut en lång rad böcker, dikter, böner. Hon skriver dagbok, skriver livet. För att försöka förstå. Hon skriver också med spade, hacka och yxa.

Inte tvingad in i en form

Ingenting har tvingat Marianna in i en enda form. Hon skriver och målar, hon skapar i trädgården hemma på Stensjöäng i Småland. Hon har tillsammans med maken utformat Skogens katedral, en plats för meditation, stillhet, men också för dans, musik, konst. I skogen har de öppnat stigar, valt ut vilka träd av olika slag som ska få växa kvar, öppnat en glänta i mitten, ett meditativt rum, för andliga upplevelser. En viktig plats för Marianna, men där andra människor, oavsett vilken religion man bekänner sig till eller inte har en tro alls, ska kunna få andliga upplevelser.

– Är jag i skogen, i trädgården så är jag medskapande. Jag inte bara sår och rensar, jag skapar rum, stämningar, säger hon.

Böcker är Mariannas ständiga livsledsagare. Som ung var det Bibeln, som vuxen har hon hittat andra andliga källor, särskilt Etty Hillesum, men även andra författare som brottas, kämpar och når fram till den djupa källådern, den som är mystiken.

Tema: Kvinnors skap-ande

Prio ett att vara levande

– Orden, och kanske mest tystnaden, vill tala till oss personligen, vad säger Gud till mig?

Men hur ska man försörja sig? Hur överleva? Alltid ett dilemma, en ständig kamp,

– Prio ett måste ändå alltid vara att försöka vara en levande människa.

Elisabeth Enger, redaktör

http://marianna.agetorp.se/

Kvinnors möten i Jerusalem

I Beit Sahour, Herdarnas äng, är Basma Barham en nyckelperson. Hon är ansvarig för ett kvinnokooperativ som ger möjligheter till försörjning samtidigt som det bidrar till att hålla en gammal hantverkstradition levande. Man tillverkar främst olika föremål i olivträ, bland annat vackra julkrubbor.

Detta var ett i den rad möten med envisa, trosvissa, kämpande kvinnor i Jerusalem som i sitt arbete är exempel på hur man framgångsrikt kan driva kampen för fred och rättvisa.

Resan arrangerades i samarbete med ATG, Alternative Tourism Group, en palestinsk organisation som satsar på rättvis turism och möten med den palestinska befolkningen. Inga-Lill Rubenson var kunnig och inspirerande guide.

Basma Barham. Foto: Inga-Lill Rubensson

Utdrag ur text av Maud Andersson, Lunds stiftsgrupp

Hela reseberättelsen finns på www.kvinnorisvenskakyrkan.se

Januari börjar året, februari kommer sen, mars, april ha knopp i håret...

...maj och juni blommar mest. Juli, augusti och september, härlig sommar är det då, men oktober och november och december snö vi få.

Månadsvisan, sjungen till Beethovens nia, självklart vet du att det är Betty Posse som har skrivit texten, liksom texten till Blinka lilla stjärna.

Nej, jag skojar bara. Betty Posse är nog en doldis nu för tiden. I mitten av 1800-talet var hon desto mer känd, en skapande, mångsidig kvinna, publicist, pedagog och översättare. Hon skrev själv och översatte en rad psalmer och sånger. Bland annat startade hon 1851 i Stockholm embryot till den första kyrkliga söndagsskolan i Sverige. Hon utvecklade så småningom en metod för textutläggningar för söndagsskolans lärare, ett pionjärarbete i landet.

Läs artikeln om Catharina Elisabet (Betty) Ehrenborg-Posse av Ruth Franzén i Svenskt kvinnobiografiskt lexikon:

www.skbl.se/sv/artikel/BettyEhrenborgPosse

Vill du bli medlem?

Gamla och nya medlemmar hälsar vi varmt välkomna!

Sätt in årsavgiften 100 kr på bankgiro 422-3699. Glöm inte ange namn, adress, födelseår och eventuell e-postadress.

Du kan även swisha medlemsavgiften till KviSk. Mejla då dina personuppgifter till gunilla.akesson5@comhem.se

Swishnumret är: 123 691 859 3

Osebols författare kom till Andrum

Traditionsenligt bjöd Kvinnor i Svenska kyrkan i Skara och Göteborgs stift in till Andrum i advent på Flämslätt 13-14 december, i samarbete med Skara stift, S:t Lukas i Skaraborg och Sensus.

Verksamhetschef på S:t Lukas i Skaraborg Andreas Björlemyr inledde på fredag kväll med ett föredrag om etik i en gränslös tid. Folkmusiker Kristin Svensson spelade och berättade om traditioner i luciatid.

Marit Kapla Foto: Elisabeth Håstrand Lönnermark

På lördag förmiddag kom Augustprisvinnaren Marit Kapla, som berättade fängslande om sin bok Osebol och människorna där.

På eftermiddagen kunde vi välja mellan ett bibliodramapass med Marianne Enochsson och Kerstin Wängberg och helig dans med Anette Melander.

Ett mycket innehållsrikt dygn och många nöjda deltagare!

Elisabet Håstrand Lönnermark
Skara stiftsgrupp

Nätverkande för jämställdhet i kyrkan

Kvinnokraft idag - inspirerande! Energi, idéer och samhörighet. Ett stärkande möte i Linköping under en kreativ dag. En dag i januari bildade elva kvinnor från sju stift *Nätverket för jämställdhet – hållbart ledarskap* inom KviSk.

En sten, en segelbåt, en bibel och ett tänt ljus lade an tonen för dagen. Deltagarna berättade om sina egna erfarenheter av jämställdhetsarbete och hur det ser ut med jämställdheten i deras egna stift. Hur arbetar man med församlingars jämställdhetsplaner? Vad säger lagen? Vad är den viktigaste frågan att arbeta med?

Hemma i sitt eget stift eller i församlingen kan man stödja kvinnor att våga ta plats, stärka kvinnor, och medverka till samarbete mellan olika grupper, förtroendevalda, anställda, ideella.

Det är också viktigt att arbeta med kvinnor från andra länder som är gudstjänstbesökare. KviSk kan vara ett stöd vid deras integration i kyrkan och samhället.

Ett nätverk är viktigt för att hämta kraft, få information och stärka medvetenheten om jämställdhetsfrågor. Till nästa träff om något halvår hoppas nätverket att växa och få med KviSk-grupper från fler stift.

Elisabeth Enger, redaktör